פג א מיי פ״ה מהל׳

רסה סעיף א:

לאוין שם טוש"ע או"ח סי׳

לאוין שמג טוש"ע י"ד סי"

לעזי רש"י

יישי"ל. מנורה.

חגורה. רצועה.

קייישל"א [פיישול"א].

מוסף תוספות

א נ"ח. רהא איכא מילי

טובא בקדשים. תוס' שחנץ.

ג. דמשום עולי רגלים

ליכא למישרי. שס. ד. דר׳ יהודה אדר׳ יהודה. שס. ה. דהא ר׳ יהודה גופי׳

שרי קשירה בחבל גרדי וכ״ש דאיכא למישרי

בפונדא או פסיקיא. שס.

ו. לא קאי אפונדא או

דבדילי מיניה. עס ח. אלמא לא גזר ר"מ. תוס' הרח"ע. ט. דשמא

ימות הבכור. תוס' ר"פ.

. ליכא

ב. [ו]הא התם פסידא. חי׳

שיו סעיף ד: שיו סעיף ד: פהגמיי פ״במי

שבת הלכה ג סמג

ב מיי׳ פ״ב מהלכות בכורות הל׳ יג סמג

לאוין סה טוש"ע או"

בד ר מינ׳

שבח הלכה יב חתנ

מ"נ מכלכום

א) ובמנחות סו: איתא רבה], ב) מנחות על., (ג) [וכן אי בשבת כז. יבמות כא. גיטין פח: ב"ב קמה. ק: איתא בדותא ובחים ברם ב"מ ט. עא: ב"ב קא: מנחות סח. לה: כריתות יד. אי׳ ברותא ברי״ש ובערוך ערך בר ד׳ כתב פי׳ במקום שטעו חרמני ולה דדרו בחלכה לה הפנפי יוכח לצני ביטכים כח רצו לגנותם ולומר טעו אלא אמרו ברותא כלומר דעת חילונית היאן, ד) ושבת כט:], ה) שם קיג. [וש"נ], ו) ג"ו שם:. ז) בכורות לנ: מ) בס"ח: בידם, ע) [ויקרא כג], י) [בילה כב.ז. ל) ואמור פרשה זו ווכן בבכורות לג:ן,

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבה שאני חדש: (3) שם דרכון חדרכון לא קשיא אלא אמר רבא דר' יהודה מדרבי יהודה: (ג) שם וקלי מנן והא דר' אשי וכו' על ידי קטוף כדרבה אלא: (ד) שם והתנן בכול שלחזו דס: (ה) רש"י ד"ה ומשניגן וכו' בחמך לא משום דמחזר עליו לשורפו:

מוסף רש"י שלא ברצון חכמים. דגורינן שמא יאכל כשיקצור ויאכל חדש קודם העומר ואף זה שכבר הוא קמם ודאי נקלר קודם העומר (מנחות סו:). ר' יהודה אומר ברצון חכמים היו עושין. דלא גול שמא יאכל (שם). מתוך שלא התרת לו אלא על ידי קטוף. ביד ולא במגל, כמו (דברים כג) וקטפת מלילות בידך, קודם העומר כדקתני במתני׳ ואסור לקלור לפני העומר (מנחות סח.). זכור הוא. דחדש הוא ולא אכיל (שם). טחינה והרקדה. מאי שינוי איכא דליהוי זכור ולא יאכל (שם). ברחיא ריחים המתגלגלת דיד. ריחים המתגלגלת ניד ולא נשל מים (שם). קוצרים בית השלחים ושבעמקים. דכיון ששדה בשולה אזלה לאיבוד, ל"א רעות הו ואיו עומר בא מהן ואמרינן (שם עא.) ממקום שאתה מביא אי מתקום שמתה תפיח קד מתה קולר וממקום שלי מתה מביל אתה קולר, ולשון זה עיקר (שם טח.). אבל לא גודשין. לל יעשנו גדיש עד לאחר יעשנו גדיש עד לחחר העומר (שם סח.). חדש בדיל מיניה. שהרי לח אכל חדש כל השנה (שם). חמץ לא בדיל מיניה. כל השנה שהרי אכלו עד סנה, הלכך אתי למיכליה (שם). דרבנן אדרבנן לא קשיא. בתמיה, דהתם אמרי רבנן שלא ברלון חכמים עושין, דגזרינן שלא חלכל, והכא אמרי יבדוק לאחר המועד דהיינו בחוך הפסח (שם). קמח וקלי תגך. דאין ראויין לאכילה, קמח כעין קמח שלנו, קלי קמח הבא מתבואה . שנתיינשה בתנור (שם). עד

שלא ברצון חכמים. דאיכא למיגזר דילמא כי מעסקי ביה אתי למיכל מיניה: ר' יהודה אומר כו' מחוך שלא החרחה לו. קלירה כדרך כל השנה אלא בידים קוטפין המלילות מן הקרקע דהא אסור לקצור לפני העומר דכתיב (ויקרא כג) עומר ראשית קלירכם אל הכהן שהוא תחלה לקצירה זכור הוא את

איסור החדש על ידי שינוי המעשה ולא אתי למיכל: טחינה והרקדה. שהרי קמח תנינא דהיה בידים ח וכשטחנוהו והרקידוהו איזה שינוי היה שם דלא ליתי למיתב לפומיה ההיא שעתא: ומשנינן טחינה. לא היו טוחנין אותו ברחים של מים אלא ברחים של יד דהוי שינוי לזכרון: על גבי נפה. ללד תחתון של נפה הופך הנפה על פניה: אלא הא דמנן. במנחות קולרין בית השלחין כדרך חול קודם לעומר: ושל בית העמקים. תבואה הגדילה בין העמקים. וטעמא מפרש התם כתוב אחד אומריי והלרתם את קצירה והבאתם אלמא מותר לקלור קודם לעומר וכתוב אחד אומר עומר ראשית קלירכם דמשמע שהוא קודם לכל קציר הא כינד ממקום שאתה מביא עומר אי אתה קוצר קודם לו וממקום שחי חתה מביא עומר אתה קולר ותנן בפרק כל הקרבנות (מנחות פה.) אין מביאין סולת למנחה לא מבית הזבלין ולא מבית השלחין ולא מבית העמקים מפני שתבואה שלהן אינה מן המובחר: מאי איכא למימר. הא ליכא התם שינוייא דהא קולרין קתני ובמגל ולא גזרינן דילמא אתי למיכל ואוקמיה לההיא כר׳ יהודה במסכת מנחות בפרק ר' ישמעאל (דף עא.) מדקתני סיפא אנשי יריחו קולרין לפני העומר כו׳ ולא מיחו בידם חכמים ואמרינן מאן שמעת ליה דאמר מיחו ולא מיחו ר' יהודה: חדש מבדל בדילי מיניה. שהרי לא הורגלו לאוכלו כל השנה ואין למודין לפשוט יד להושיט לפיהם אבל חמן למודין הן בכך כל השנה: דרבנן אדרבנן לא קשיא. בתמיה. דלא משנית אלא לר' יהודה והא דרבנן נמי קשיא דבמתני׳ לא גזרינן והתם קתני שלא ברלון חכמים דמשמע דגזר ר' מאיר דהוא מבני פלוגתיה דילמא אתי

למיכל: הוא עלמו מחזר עליו לשורפו. אע"ג דבעלמא גזרינן בדבר שעסוק

קלי מאי איכא למימר. כגון נשעת קלירה דרחוי לחוכלו (שם). שתהא הוי מום וקא גזר רבי יהודה אטו מקום שעושה בו מום ואע"ג דקדשים הכל בדילין מהן. מחלוקת רבי שמעון ורבי יהודה בתורת כהנים: מגנספת. ותקיים הנר מתנים הנר מתנים להוד הנה, וטעמת משום גזירה שמת יסתפק הימנו וכיון שהקלהו לנר חייב משום מתנספת הימנו וכיון שהקלהו לנר חייב משום מככה, ותפילו חותה שפולה לנה ביר, וטעמת משום גזירה שמת יסתפק הימנו וכיון שהקלהו לנר מייב מחבר מככה, ותפבת שהיה שפולה של מוכה ביר, בלינו פונדא. מחבר שני ראשי הפיסוק קיב.). לא יהא קושרו, דקשר של קיימת הוא משקיא. פיישוליית (שש), ובלבד שלא יענבנו. לתבל, דר יהודה סבר גזירון עיניהם פונדת חות שקרה ורבון לת גורון עיניהם לו שקרה ורבון לת גורון עובה של אי עובבנו. לתבל, דר ללת מכעל ליה סמם והוי קשר של קיימת, שהרי קשור וחלוי שם ממיד (ששם), בחבל הגרדי. פליגי ללריך לה ולת מכעל לה (ששם). חבל בחבל מיחלף. אינו ניכר בין זה לזה וליו שריין בדובר מיחלף. אינו ניכר בין זה לזה וליו שריין בדובר מהולף. אינו ניכר בין זה לזה וליו שריין בדובר המהבלה התבלה מיחלף. מה את יען מוצרת את המשלם ושטן. בכון שאותו הבי מפרים בינון המוצרים בינון

קוצרין בית השלחין. פירש רש"י ממקום שאי אתה מביא אתה קוצר וכו׳ ובית השלחין וכל הנהו אע״ג דתניא בפרק כל הקרבנות (מנחות דף פה.) אם הביא כשר כיון דלכתחלה לא יביא

חשבינן ליה ממקום שאי אתה מביא ואין לתמוה מי איכא מידי

דמדאורייתא לכתחלה אסור ובדיעבד שרי דאיכא מילי טובא דבעינן שישנה הכתוב עליו לעכב כגון קדשים א: אבל לא גורשין. דבגדישה ליכח פסידה הם ימתין החר העומר דדוקה משום פסידה התירו קלירה שממהרין ליקלר משאר פירות ואי לא קצרי להו פסדי והא דשרי רבי יהודה קמח וקלי לעיל " יש לומר משום עולי רגלים הקילו ור' מאיר אוסר בהמח^ג ושרי קלירה לקמן בפ׳ מקום שנהגו (דף נו.) דקתני במילתיה קולרין ברלון חכמים והיינו משום פסידא וכן פי׳ הקונטרס במנחות ואם תאמר א״כ מאי פריך דילמא הכא שרי רבי יהודה משום פסידא אבל גבי חמך גזרינן ויש לומר משום מלות ביעור יש להתיר כמו משום פסידה: בורך עליו פוגרא. לאו דוקה כורך דאפילו לקשור יכולה דלא מבטל ליה ובלבד שלא

יענבנו החבל קחי: בל היכא דבדיל מיניה לא גזר ר' יהודה. דר' מאיר אדר"מ לא רצה להקשות דלעיל גזר גבי חדשי וגבי בכור לא גזר דבפרק כל פסולי המוקדשין (בכורות לג: ושם) תניא בכור שאחזו דם מקיזין לו במקום שאין עושין לו מוס דברי ר' מאיר ורבי יהודה אומר וכו׳ ח משום דאיכא לשנויי

שאני בכור דאיכא פסידא ":

רבינו חננאל שלא ברצון חכמים דברי

ר׳ מאיר. ר׳ יהודה אומר ברצון חכמים היו עושין, דאלמא מתעסקין היו בחדש בזמן איסורו, ולא . גזר ר' יהודה שמא יאכל ממנו. ופריק רבא שאני חדש הואיל ולא התירו חכמים לקצור כדרכו אלא מלילות, זכור הוא כי אסור לאכול מן החדש, וכן בטחינה לא התירו לו לטוחנו אלא ברחים של יד, יהרקדה ע"ג נפה, כיון דחזי כל הני שינויי אתי ולאימנועי. למדכר ואקשינן בית השלחין, יי דתנן קוצרין בית השלחין מאי איכא למימר, הנה קוצרין בלא שינוי. ופריק אביי חדש בדיל מיניה, פירוש מובדל הוא ממנו מכמה זמן ואינו אוכלו אלא עד שיראה שהותר, אבל החמץ שאינו מובדל . ממוו כלל אלא אוכלו ככל שעה יתראה לו כי בהתירו עומד ויבא לאכול ממנו. עומד ויבא יאבוי בובב, לפיכך גזרו עליו. אמרינן עלה והא דקשיא ר' יהודה אדר' יהודה שנינן כאביי, מאיר. קשיא דר' מאיר הנה הוא מחזר על החמץ כדי לשרפו יאכל אותו, החדש דלא מתעסק ביה לשרפו, אלא כדי לאכלו מתעסק ביה גזרינן ביה. ובא רב אשי לפרק כלומר לא התירו לו אלא כלומר לא על ידי קליה. ודחינן לה . הכי הא בריתא היא כלומר חיצונה היא ולא נשנת בין החכמים.

. זיכא דלא בדיל מיניה גזר ביה ר׳ יהודה, והתנן לא יקוב אדם שפופרת של ביצה כו׳, ור׳ לא בדיל מיניה, ולא גזר ר' יהודה שמא יסתפק מן השמן שבשפופרת של ביצה. ושנינן שאני שבת דחמיר לית. איני והא קשירת דלי בחבל דבשבת היא וחכמים מתירין לענבו ור' יהודה אוסר, קשיא דרבנן אדרבנן ודר' יהודה אדר' יהודה. ושנינן רבנן אסרי בשפופרת דכיון דלא מאיסא אתי לאסתפוקי מיניה, דשמן בשמן מיחלף, כלומר הרואה אותך אוכל שמן יאכל גם הוא זה, לפיכך גזרו לעשות שפופרת על פי הנר, אבל הרואה אותך עונב בשבת לא יקשור, דאתי למימר אלו היתה הקשירה מותרת לא היה עונב אלא קושר, לפיכך לא גזרו בו, ור׳ יהודה לאו משום דגזר עניבה אטו קשירה אלא משום דסבר העניבה קשירה מעליא היא. והא דרמינו דרבנו אדרבנו קושריו דלי בפסקיא אבל לא בחבל כו', ור' שאינו של קיימא מותר, וכן הא דרמינן דר' יהודה אדר' יהודה, והתניא בכור שאחזו דם כו', דברים פשוטין הן.

שלא ברצון חכמים (הן עושין) דברי ר"מ רבי יהודה אומר ברצון חכמים היו עושין ולא קא גזר ר' יהודה דילמא אתי למיכל מיניה אמר 🌣 🦘 רבא שאני חדש מתוך שלא התרת לו אלא על ידי קטוף הוא זכור א"ל אביי תינח בשעת קמיפה מחינה והרקדה מאי איכא למימר הא לא קשיא מחינה ברחיא דיד הרקדה ע"ג נפה אלא הא דתנן יקוצרין בית השלחים ושבעמקים אבל לא גודשין ואוקימנא כרבי יהודה מאי איכא למימר אלא אמר אביי חדש בדיל מיניה חמץ לא בדיל מיניה אמר רבא דרבי יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן אדרבנן לא קשיא ® דר' יהודה אדר' יהודה לא קשיא כדשנינן דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא הוא עצמו מחזר עליו לשורפו מיכל קאכיל מיניה רב אשי אמר דר' יהודה אדר' יהודה לא קשיא קמח וקלי תנן ש הא דרב אשי שבדותא היא התינח מקלי ואילך מעיקרא עד קלי מאי איכא למימר וכ"ת על ידי קימוף כדרבא אלא קוצרין בית השלחין ושבעמקים ואוקימנא כרבי יהודה מא"ל אלא דרב אשי בדותא היא וכל היכא דלא בדיל מיניה מי גזר רבי יהודה יוהתנן אלא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה בצד הנר בשביל שתהא מנמפת ואפי' היא של חרם ור' יהודה מתיר התם משום חומרא דשבת מבדל בדילי ורמי דשבת אשבת ∘דתניא חבל דלי שנפסק לא יהא קושרו אלא עונבו רבי יהודה אומר

כורך עליו פונדא או פסקיא ובלבד שלא יענבנו קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דרבנן אדרבנן לא קשיא שמן בשמן מיחלף עניבה בקשירה לא מיחלף דרבי יהודה אדר' יהודה לא קשיא טעמא דרבי יהודה לאו משום דגזר עניבה אמו קשירה אלא משום דקסבר עניבה גופה קשירה היא ורמי רבגן אדרבגן ידתגן יקושרין דלי בפסקיא אבל לא בחבל ורבי יהודה מתיר חבל דמאי אילימא חבל דעלמא ורבי יהודה מתיר קשר של קיימא הוא דוראי אתי לבטולי אלא פשיטא דגרדי וגזרו רבגן חבל דגרדי אטו חבל דעלמא אין חבל בחבל מיחלף עניבה בקשירה לא מיחלפא וכל היכא דבריל מיניה לא גור רבי יהוד' יי והתניא ייבכור שאחזו דם אפי' הוא מת אין מקיזין לו דם דברי ר' יהודה וחכ"א ייקיז ובלבד שלא ימיל בו מום התם מתוך שאדם בהול

בו שלא יושיט לפיו הכא בבדיקת חמץ ליכא למיגזר דהוא עלמו כל עסקו זה בחמץ אינו אלא מחזר עליו לשורפו אין לך זכרון לאיסור גדול מוה: ומיכל קא אכיל מיניה. בתמיה: קמח וקלי סנן. ואין אלו ראויין לאכילה: מקלי ואילך. לאחר שנתייבש בתנור אין ראוי לאכול: מעיקרא. בעודו רך בקליות קודם שיתיבש מאי איכא למימר: **וכי חימא.** זכור הוא ע"י הקיטוף כדשני רבא לעיל בית השלחים דליכא קיטוף מאי איכא למימר: **אלא בדוחא**. וטעמא דרבי יהודה משום דבדילי מיניה וחמץ לא בדיל מיניה שרגיל בו כל שטה: כל נר שבגמ[,] היינו הכלי קרויישי"ל: מנטפת. טיפין דקות כשהפתילה מבערת: ואפי' היא של חרם. אותה שפופרת דמאיסא אפ"ה אסור דילמא אתי למיכל מינה ותניא" הנותן שמן לנר חייב משום מבעיר והמסתפק ממנו חייב משום מכבה: **ורבי יהודה מחיר.** ואע"ג דשמן הכל תדירין בו. ודרבנן אדרבנן ליכא לאקשויי דהא אוקימנא טעמא בחמץ משום דהוא עצמו מחזר עליו לשורפו: קשר של קיימא שהוא עשוי שלא להחירו לעולם הוי אב מלאכה במסכת שבת [קיא:]: לא יהא קושרו. דהוי קשר של קיימא אלא עונבו ולא גזרי' עניבה אטו קשירה: כורך. כריכה בעלמא: פונדא. אזור חלול: פסיקייא. פיישל"א שכורכין סביבות שוקיים: שלא יענבנו. גזירה משום קשירה הואיל ועסוק בכך: קשיא דרבנן. דשפופרת אדרבנן דחבל: **שמן**. זה בשמן דכל שנה מיחלף ואתי למיכליה: **קושרין דלי בפסיקייא**. דלאו קשר שעשוי להחקיים הוא דאינו מפסיד פסיקייא שלו בכך: אבל לא בחבל. שמא יניחנו שם עולמית: אי נימא חבל דעלמא. שתשמישו לכך ואיכא למיחש שמא יניחנו שם: חבל דגרדי. שאינו ראוי למילוי מים חמיד ורבי יהודה מחיר ולא גזר גבי שבת כדאוקימנא טעמא דמשום חומרא דשבת פרשי אינשי מאיסורא דיליה ונזכרין הן אבל דרבנן דהכם אדרבנן דעניבה קשיא: ומשנינן **חבל בחבל מיחלף כו**'. והשתא איתרצו כולהו דרבנן גזרו כל היכא דמיחלף בין בשבת בין בשאר איסורי הילכך בחדש לפני העומר גזרו וכן בשפופרת וכן בחבל אבל (6) בחמץ לא משום דמוזהר עליו לשורפו ובעניבה נמי לא משום דלא מיחלפא ורבי יהודה גור בכל מילי דלא בדילי מיניה ובמידי דבדילי מיניה לא גור הילכך בחמץ גזר אבל בחדש בדילי מיניה ובכל הנך דשבת משום דבדילי מינייהו ודקא מחמיר בעניבה משום דקסבר היא גופא קשירה היא: **בכו**ר. אסור להטיל בו מום ואפי׳ לגרום כדתניא מום לא יהיה בו נייקרא כבן אין לי אלא שלא יטיל בו מום מניין שלא יגרום לו ח"ל נשםן כל מום במסכת בילה (פ:): אין מקיזין דם. אפי׳ במקום שאינו עושה בו מום דהיינו בכל מקום שבו אם אינו חותך ממנו עלם או פוגם שפתו או אזנו וכל דבר שאינו חוזר לקדמותו הוי מום אידך לא